

Sygnatura akt XI C 700/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 16 kwietnia 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XI Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Anna Małecka

Protokolant:Karolina Suder

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa Z. T.

przeciwko (...) Oddział w Polsce

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) Oddział w Polsce na rzecz powódki Z. T. kwotę 25.000 zł (dwadzieścia pięć tysięcy złotych) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 13 września 2013 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 4.092,60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy dla (...)) kwotę 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem części opłaty od pozwu, od uiszczenia której powódka została zwolniona.

Sygn. akt XI C 700/14

UZASADNIENIE

W dniu 18 kwietnia 2014 r. powódka Z. T. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika złożyła pozew przeciwko (...) Oddział w Polsce z siedzibą w W. domagając się zapłaty kwoty 25.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 września 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 15 czerwca 2013 r. w miejscowości K. na drodze nr (...) doszło do wypadku komunikacyjnego. Pojazd marki F. (...) o nr rej (...) kierowany przez P. P. (1) zderzył się czołowo z samochodem marki V. (...) o nr rej (...), którego pasażerką była powódka Z. T.. W trakcie wypadku poszkodowana miała zapięte pasy bezpieczeństwa, nie znajdowała się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających. Na skutek wypadku powódka doznała skręcenia kręgosłupa, silnego urazu klatki piersiowej, urazu brzucha, urazu kręgosłupa szyjnego i piersiowego, krwiaka w obrębie gruczołu piersiowego lewego, który był dwukrotnie operowany; wylewów krwawych wielomiejscowych powłok klatki piersiowej, tułowia; urazu głowy z utratą przytomności. Poszkodowana nadal jest pod stałą kontrolą i leczeniem farmakologicznym w poradni ortopedycznej, chirurgicznej i neurologicznej; powódka leczy się u neurologa w uwagi na zespół korzeniowy szyjny, uraz warunkuje w przyszłości ryzyko wystąpienia epilepsji pourazowej. U poszkodowanej pojawiły się zaburzenia snu zawroty głowy, omdlenia, zaburzenia funkcjonowania psychicznego o charakterze poznawczo emocjonalnym i społecznym (zaburzenia koncentracji, uwagi, toku myśli o charakterze fiksacji myślowej, zaburzenia pamięci świeżej, silne zaburzenia lękowe, pojawiła się płaczliwość ze stanem apatii). W wyniku wypadku powódka cierpi na liczne dolegliwości przepukliny pourazowe, pourazowe bóle głowy, zespół bólowy korzeniowy szyjny i piersiowy, zespół rzekomonerwicy pourazowy.

Powódka w dniu 29 lipca 2013 zgłosiła szkodę stronie pozwanej. Uzasadniając roszczenie odsetkowe powódka wskazała że żąda odsetek od dnia 13 września 2013 r. do dnia zapłaty tj. po upływie 45 dni od dnia zgłoszenia szkody pozwanej.

Strona pozwana początkowo przyznała powódce kwotę 5.500 zł tytułem zadośćuczynienia, 1.920 zł tytułem opieki osób trzecich i 107,44 zł zwrot kosztów leczenia., wypłacając kwotę 5.269,21 zł stanowiącą 70% przyznanego świadczenia. Powódka zakwestionowała wysokość przyznanego odszkodowania i dnia 6 listopada 2013 r. przesłała pozwanej przesądowe wezwanie do zapłaty. Pismem z dnia 28 października 2013 r. pozwana przyznała powódce kwotę 603,53 zł odszkodowania z tytułu kosztów dojazdów i leczenia, przy czym wypłaciła kwotę 421,07 zł stanowiącą 70% przyznanego świadczenia. W dniu 13 stycznia 2014 r. przeprowadzono Komisję Lekarską w udziale poszkodowanej, stwierdzono u powódki 6% stałego uszczerbku na zdrowiu powstałego w wyniku wypadku i dnia 30 stycznia 2014 r. pozwana przyznała dopłatę do wcześniej wypłaconej kwoty w wysokości 2.438,69 zł.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów postępowania.

Strona pozwana przyznała, że w dniu 15 czerwca 2013 r. doszło do wypadku, którego sprawcą był kierujący samochodem marki F. (...) o nr rej (...) ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u strony pozwanej. Pozwana przyjęła co do zasady odpowiedzialność odszkodowawczą za skutki wypadku, przy czym ustaliła, że pozwana przyczyniła się do powstania doznanego uszczerbku co najmniej w 30%, gdyż nie miała zapiętych pasów bezpieczeństwa w momencie zdarzenia. Strona pozwana wskazała, iż w toku postępowania likwidacyjnego przyznała i wypłaciła powódce kwotę 5.500 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 1.920 zł tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich, kwotę 358,97 zł tytułem kosztów leczenia oraz kwotę 350 zł tytułem kosztów dojazdu. Strona powodowa przy ustalaniu kwoty zadośćuczynienia wzięła pod uwagę iż lekarz orzecznik ustalił u powódki 6% uszczerbku na zdrowiu. W ocenie strony pozwanej wypłacone zadośćuczynienie w pełni zaspokaja roszczenie powódki i jest adekwatne do doznanych przez nią cierpień i brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz powódki kwoty 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Strona pozwana wskazała, że zadośćuczynienie powinno reprezentować ekonomicznie odczuwaną wartość ale suma pieniężna przyznana tytułem zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach i być dostosowana do aktualnych stosunków majątkowych w społeczeństwie. Strona pozwana podniosła, że powódka nie wykazała, aby doznane w wypadku urazy mózgu skutkować wystąpieniem u powódki epilepsji pourazowej, nadto nie przedłożyła dokumentacji świadczącej o leczeniu się w poradniach zdrowia psychicznego. Odnośnie roszczenia dotyczącego odsetek od dochodzonego zadośćuczynienia strona pozwana podniosła iż jest ono nieuzasadnione, gdyż podstawą ustalenia wysokości zadośćuczynienia będzie stan zdrowia powódki ustalony dopiero w wyroku sądowym. Odszkodowanie należne tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę stanie się wymagalne dopiero z data wyrokowania, zatem żądanie odsetek od dnia 13 września 2013. jest bezzasadne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 listopada 2009 r. Z. T. z uwagi na schorzenia stawu biodrowego lewego przeszła alloplastykę całkowitą bezcementową stawu biodrowego lewego z plastiką stropu panewki z użyciem przeszczepów autogennych.

/dowód: karta informacyjna z leczenia szpitalnego k. 436-437/

W dniu 15 czerwca 2013 r. w miejscowości K. na drodze nr (...) P. P. (1), kierujący samochodem marki F. (...) o nr rej (...) jadący z kierunku P. w kierunku Ś., zjechał na przeciwległy pas ruchu i zahaczył o samochód marki F. (...) nr rej (...) jadący przed nim a następnie zderzył się czołowo z jadącym prawidłowo w przeciwnym kierunku samochodem marki V. (...) nr rej (...), którego pasażerką była Z. T., siedząca na tylnym siedzeniu. Z. T. w momencie wypadku miała zapięte pasy bezpieczeństwa. P. P. (1) nie miał uprawnień do kierowania pojazdem, w chwili zdarzenia nie był pod wpływem alkoholu.

W chwili wypadku Z. T. miała zapięte pasy bezpieczeństwa.

/dowód:

1. notatka urzędowa ze zdarzenia drogowego – akta szkody, k. 113-114;
2. dokumentacja fotograficzna – akta szkody, k. 121-127;
3. protokół oględzin miejsca wypadku drogowego k. 128-131;
4. protokół z przebiegu badania stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym k. 135-137;
5. notatka urzędowa z dnia 15 czerwca 2013 r. – akta szkody k. 133;
6. protokół oględzin pojazdu F. (...), akta szkody k. 148-150;
7. protokół oględzin pojazdu V. (...) akta szkody k. 152-155;
8. postanowienie o wszczęciu dochodzenia z dnia 18 czerwca 2013 r.;
9. notatka służbowa z dnia 15 czerwca 2014 r. k. 158
10. przesłuchanie powódki Z. T., skrócony protokół rozprawy z dnia 24.06.2014 r. 00:15-00:50./

Samochód marki F. (...) o nr rej (...) objęty był polisą ubezpieczeniową OC wykupioną w (...) Oddział w Polsce w W..

/bezsporne/

Z miejsca wypadku Z. T. została zabrana przez pogotowie ratunkowe na oddział ratunkowy do szpitala im. J. J. w L., gdzie była hospitalizowana do dnia 21 czerwca 2013 r. U powódki rozpoznano uraz uogólniony głównie głowy, klatki piersiowej, brzucha, złamanie krawędzi górnych L2-L4, krwiak w obrębie gruczołu piersiowego lewego, wylewy krwawe wielomiejscowe powłok klatki piersiowej tułowia, utrwalone migotanie i trzepotanie przedsionków, acenokumaroterapię przewlekłą. W trakcie hospitalizacji wykonano poszkodowanej badania laboratoryjne oraz tomografię komputerową głowy, podczas którego nie stwierdzono zmian urazowych, tomografię komputerową klatki piersiowej i brzucha, która wykazała dużego otorbijającego się krwiaka lewego gruczołu piersiowego, złamanie blaszek granicznych trzonów kręgow L2-L3; tomografię komputerową kręgosłupa od C6-L1 wykazała zmiany zwyrodnieniowo-zniekształcające nasilone w części szyjnej; RTG miednicy wykazało znaczne zmiany zwyrodnieniowe prawego biodra i stan po endoprotezoplastyce biodra prawego.

Podczas hospitalizacji w dniu 16 czerwca 2013 r. operowano poszkodowaną – wykonano rewizję krwiaka gruczołu piersiowego lewego z jego ewakuacją. Zachodziła konieczność podania poszkodowanej wielu jednostek krwi. Poszkodowaną wypisano do domu z zaleceniem stosowania gorsetu ortopedycznego J. i dalszego leczenia pod kontrolą poradni chirurgicznej i ortopedycznej zalecono przyjmowanie leków i oszczędny tryb życia. Z. T. nosiła gorset ortopedyczny przez okres 4-5 miesięcy. Na skutek doznanych urazów Z. T. odczuwała silne dolegliwości bólowe, ograniczenie ruchomości szyi. Zastosowano u niej farmakoterapie. Po wypadku pojawiły się zawroty głowy, z utratą przytomności, zaburzenia snu i związana z nimi nadmierna męczliwość. Poszkodowana w trybie ambulatoryjnym była leczona w poradni chirurgicznej, ortopedycznej i neurologicznej. W okresie od 25 czerwca do 30 lipca 2013 r. była pod kontrolą chirurgiczną. W trakcie kontroli chirurgicznej poza kontrolą stanu ogólnego wykonano także zmianę opatrunku w obrębie rany gruczołu piersiowego lewego. W trakcie leczenia poszkodowana schudła 15 kilogramów. Poszkodowana skorzystała także z pomocy psychologa. Po wypadku Z. T. odczuwała także zaburzenia funkcjonowania psychicznego o charakterze poznawczo emocjonalnym i społecznym. Silny lęk pourazowy wywołał u poszkodowanej zaburzenia koncentracji uwagi, zaburzenia toku myślenia o charakterze fiksacji myślowej dotyczącej wypadku, zaburzenia pamięci świeżej. Poszkodowana odczuwała silny lęk przed jazdą samochodem jako pasażer. Nadal odczuwa lęki związane z jazdą samochodem. Stała się nadwrażliwa emocjonalnie, labilna emocjonalnie ma obniżony nastrój, poczucie stałego wysokiego napięcia nerwowego, występuje częsta płaczliwość, stany apatii.

/dowód:

1. karta informacyjna leczenia szpitalnego nr ks gł (...), k. 18 – 20,
2. historia choroby zaświadczenie ortopedy – traumatologa k. k. 21,
3. konsultacja psychologiczna k. 22
4. dokumentacja fotograficzna, k. 24-30
5. konsultacja neurologiczna z dnia 12 sierpnia 2013 r. k. 32-34
6. historia choroby z poradni chirurgicznej k. 35-40;
7. przesłuchanie powódki skrócony protokół rozprawy z dnia 24 czerwca 2014 r. czas nagrania 00:15:52-:50:23/

Przeciwko P. P. (2) wszczęto przed Sądem Rejonowym w (...)Karnym postępowanie o czyn z art. 177 § 1 k.k.

Podczas przesłuchania przez Policję w Ł. świadek zdarzenia z dnia 15 czerwca 2013 r. J. S. wskazała, że Z. T. w momencie wypadku miała zapięte pasy bezpieczeństwa.

/dowód: protokół przesłuchania świadka Komisariat Policji w Ł. - akta szkody k. 244-246/

Z. T. po wypadku odczuwała znaczne dolegliwości bólowe. Po wypisaniu ze szpitala początkowo co drugi dzień a następnie dwa razy w tygodniu przez okres 2 miesięcy sąsiad zawoził ją na zmianę opatrunków do chirurga, zmiany opatrunków były bolesne. Powódka wymagała opieki osób trzecich, z uwagi na ograniczenia ruchomości miała trudności przy wykonywaniu zwykłych czynności samoobsługowych. Z. T. w momencie wypadku miała 66 lat, była osobą aktywną, mieszkała sama, sama też wykonywała czynności domowe, sprzątała, gotowała, robiła zakupy, często chodziła na spacer. Po wypadku musiała u niej zamieszkać wnuczka, która zastępowała ją w pracach domowych, sprzątaniu robieniu zakupów. Zgodnie z zaleceniami lekarza poszkodowana nosiła gorset ortopedyczny, który wywoływał znaczny dyskomfort, zwłaszcza podczas chodzenia. Przed wypadkiem powódka poruszała się samodzielnie, zaś po wypadku miała problemy z poruszaniem, chodziła o kulach, wnuczka pomaga jej wejść do wanny. Po wypadku powódka odczuwa bóle głowy, cierpi na bezsenność. Nie korzystała z rehabilitacji z powodu braku wolnych miejsc, braku środków finansowych na rehabilitację prywatną. Przed wypadkiem powódka często chodziła na spacer, później stała się wycofana, paraliżuje ją lęk, zamknęła się w sobie, unika kontaktu z ludźmi. Obecnie spędza czas w domu czytając książki. Odczuwa lęk przed jazdą samochodem.

/dowód: przesłuchanie powódki Z. T. skrócony protokół rozprawy z dnia 24.06.2014 r., 00:15–00:50/

/dowód:

1. e-mail z dnia 29 lipca 2013 r. z załącznikami – akta szkody k. 405- 418;
2. pismo z dnia 29 lipca 2013 r. z załącznikami z prezentatą wpływu – akta szkody k. 390-402/
3. pismo ubezpieczyciela z dnia 31 lipca 2013 r. k .45
4. pismo pełnomocnika poszkodowanej z dnia 19 sierpnia 2013 r. k. 41-42/

Pismem z dnia 4 września 2013 r. pełnomocnik Z. T. przedłożył (...) Oddział w Polsce w W. dodatkową dokumentację leczenia oraz wezwał ubezpieczyciela do wypłaty żądanej należności.

W odwołaniu z dnia 10 września 2013 r. pełnomocnik poszkodowanej zakwestionował wysokość przyznanego zadośćuczynienia w kwocie 5.269,21 zł uznając je za zbyt niskie i wezwał ubezpieczyciela do polubownego zakończenia likwidacji niniejszej sprawy zawarcia ugody i przyznania poszkodowanej zadośćuczynienia w kwocie 70.000 zł,

natomiast pismem z dnia 19 września 2013 r. pełnomocnik Z. T. przedstawił (...) Oddział w Polsce w W. faktury związane z wypadkiem na kwotę 252,53 zł, tabelę obejmująca zwrot kosztów dojazdu do lekarzy i szpitala w kwocie 640 zł oraz dokumentację fotograficzną stanu poszkodowanej.

Decyzją z dnia 28 października 2013 r. (...) Oddział w Polsce w W. przyznało Z. T. odszkodowanie w kwocie 601,53 zł w tym: kwotę 350 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu oraz kwotę 251,53 zł tytułem refundacji kosztów leczenia. Jednocześnie poinformowano poszkodowaną, że do czasu otrzymania pełnej dokumentacji z KMP w L. ubezpieczyciel wypłaci kwotę bezsporną w wysokości 70 % pełnego świadczenia tj. 421,07 zł.

/dowód:

1. decyzja z dnia 28 sierpnia 2013 r. k. 46-47,
2. pismo pełnomocnika poszkodowanej dodatkowa dokumentacja medyczna z dnia 4 września 2013 r. k. 48-50;
3. pismo pełnomocnika poszkodowanej zawiadanie do ugody z dnia 10 września 2013 r. k. 51-55,
4. decyzja z dnia 28 października 2013 r. k. 56./

Wezwaniem z dnia 6 listopada 2013 r. pełnomocnik poszkodowanej wezwał (...) Oddział w Polsce w W. do zapłaty dalszej kwoty zadośćuczynienia w wysokości 94.730,79 zł zwrotu kosztów opieki w kwocie 1.920 zł kosztów leczenia w kwocie 252,53 zł, kosztów dojazdu do szpitali w kwocie 640 zł - w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania oraz wezwał do przeprowadzenia Komisji Lekarskiej w obecności poszkodowanej.

Pismem z dnia 5 grudnia 2013 r. pełnomocnik poszkodowanej przesłał do ubezpieczyciela dodatkową dokumentację medyczną związaną z leczeniem mu psychologa

/dowód:

1. przesądowe wezwanie do zapłaty k. 57-60/
2. pismo pełnomocnika poszkodowanej dodatkowa dokumentacja medyczna k. 61-62/

W dniu 14 stycznia 2014 r. przeprowadzono Komisję Lekarską w obecności poszkodowanej Z. T., lekarz specjalista ortopeda przeprowadzający badanie stwierdził u poszkodowanej 6% uszczerbek na zdrowiu.

/dowód: uzupełniająca opinia medyczna k. 64-66/

Decyzją z dnia 30 stycznia 2014 r. (...) Oddział w Polsce w W. przyznała Z. T. świadczenie w łącznej wysokości 8.128,97 zł w tym: zadośćuczynienie w kwocie 5.500 zł, koszty opieki 1.920 zł, koszty leczenia w kwocie 358,97 zł, koszty dojazdów 350 zł. Jednocześnie poinformowano poszkodowaną, że po otrzymaniu pełnej dokumentacji z Prokuratury Rejonowej w Legnicy zasadna jest dopłata kwoty 2 438,69 zł do wcześniej wypłaconej kwoty bezspornej w wysokości 5 690,28 zł.

/dowód: decyzja z dnia 30 stycznia 2014 r. k. 67/

W toku postępowania likwidacyjnego wypłacono poszkodowanej zadośćuczynienie w łącznej kwocie 5.500 zł

/bezsporne/

Na skutek wypadku z dnia 15 września 2013 r. Z. T. doznała: urazu głowy bez powikłań neurologicznych, który nie skutkował trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. U poszkodowanej pozostała blizna skórna z odbarwieniami u podstawy szyi i okolicy nadobojczykowej prawej o wymiarach 8x2-3 cm po zranieniu pasem bezpieczeństwa - skutkująca 2% trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Poszkodowana doznała urazu klatki piersiowej z mnogimi wylewami podskórnymi i rozległym krwiakiem lewego gruczołu piersiowego, wymagającym ewakuacji operacyjnej z następową blizną

deformującą lewą pierś skutkujący 3 % długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu oraz złamania trzonów kręgów L2-L4 z trwałymi klinowym zniekształceniem szczególnie kręgu L2, L3 i wtórnymi zmianami zwyrodnieniowymi i zespołem bólowym zagojone leczeniem zachowawczym – skutkującym 10 % trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Łącznie Z. T. na skutek wypadku z dnia 15 czerwca 2013 r. doznała 15 % trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Powódka cierpi na utrwalone migotanie przedsionków, stan po endoplastyce lewego stawu biodrowego, stany zwyrodnieniowo-zniekształcające prawego biodra z dysfunkcją ruchową zespołem bólowym i czynnościowym skrótem kończyny, kwalifikujące do endoprotezy, stan po usunięciu pęcherzyka żółciowego, nie pozostające w związku z wypadkiem z dnia 15 czerwca 2013 r.

Mnogie podbiegnięcia krwawe, krwiak lewego gruczołu piersiowego spowodowały spadki elementów morficznych krwi i konieczność przetaczania jej preparatów. Z czasem krwiaki ścianki klatki piersiowej ustąpiły całkowicie bez trwałych następstw. Pilnej ewakuacji wymagał krwiak lewego gruczołu piersiowego. Po wykonaniu zabiegu ostatecznie wygoiła się małą 4 cm blizna, ale efekt zaciągania i deformacji piersi pozostał. W rozległości krwiaków miała również udział przewlekła kuracja migotania przedsionków serca lekiem obniżającym krzepliwość krwi (Acenokumarolem), nie mająca związku z wypadkiem. Podjęty tok leczenia z zastosowaniem gorsetu ortopedycznego J. doprowadził do wygojenia się złamań z trwałym miernym zniekształceniem kręgów L2,3 i z nasileniem zmian zwyrodnieniowych na tym poziomie. Ostatecznie dysfunkcja kręgosłupa i towarzyszący zespół bólowy nie są znaczące. Skutki przebytych w zdarzeniu z dnia 15 czerwca 2013 r. urazów uległy wygojeniu i utrwaleniu nie będą w przyszłości źródłem nowych dolegliwości czy dysfunkcji ustalony uszczerbek nie będzie ulegał zwiększeniu.

/dowód: opinia łączna biegłych z zakresu neurologii i ortopedii k. 499 – 508/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Samoistnym źródłem zobowiązania z tytułu czynu niedozwolonego jest fakt wyrządzenia szkody, za którą ustawa czyni określony podmiot odpowiedzialnym. Treścią tak powstałego stosunku prawnego jest uprawnienie do uzyskania odszkodowania (lub zadośćuczynienia) i odpowiadający temu uprawnieniu obowiązek naprawienia szkody (zadośćuczynienia krzywdzie).

Wskazać należy, że w niniejszej sprawie powódka mogła mógł dochodzić należnego z powyżej wskazanego tytułu świadczenia według swego wyboru – od ubezpieczonego posiadacza pojazdu, od ubezpieczyciela lub obu podmiotów łącznie. Współodpowiedzialność tych podmiotów ma charakter in solidum, bowiem każdy z nich ma obowiązek zaspokoić to samo roszczenie odszkodowawcze, które wynika jednak z innych tytułów prawnych, a jednocześnie brak jest podstaw do przyjęcia odpowiedzialności solidarnej podmiotów czy to ze źródła ustawowego, czy umownego.

W myśl przepisu art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Zgodnie z treścią § 2 tego przepisu umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o których mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia. Podobnie stanowi art. 9 ust. 2a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych. Stosownie zaś do art. 9 ust. 1 tej ustawy umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikiłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń, przy czym z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku

z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia (art. 34 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych). Jednocześnie stosownie do art. 35 tejże ustawy ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej (art. 36 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Powódka opiera swoje roszczenie na przepisie art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 k.c., zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Wskazać należy, że zadośćuczynienie orzekane na podstawie art. 445 § 1 k.c. spełnia funkcję kompensacyjną, a więc powinno być pochodną doznanej krzywdy. Stanowi swoistą rekompensatę za całą krzywdę doznaną przez osobę poszkodowaną – stąd też w każdej sprawie konieczne jest ocenienie całokształtu sytuacji poszkodowanego, tak aby możliwe było uwzględnienie w przyznanym zadośćuczynieniu różnorodnych aspektów doznanej krzywdy – a zatem, tych negatywnych zmian w życiu pokrzywdzonego, które nie wyrażają się w postaci wymiernego, majątkowego uszczerbku, lecz jednocześnie w oczywisty sposób pogarszają jakość życia pokrzywdzonego, wpływając na jego sferę emocjonalną, osobistą, rodzinną, społeczną. Na pojęcie krzywdy składa się zatem szereg elementów, o bardzo zindywidualizowanym charakterze, zazwyczaj sprawiających trudności przy ilościowej i jakościowej ocenie.

W orzecznictwie podkreśla się, że przy ocenie wysokości zadośćuczynienia za krzywdę (art. 445 § 1 k.c.) należy uwzględniać przede wszystkim nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałość następstw zdarzenia oraz konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.06.1999 r., II UKN 681/98, OSNAP 2000/16/626). Wysokość zadośćuczynienia nie może stanowić zapłaty sumy symbolicznej, czy też określonej sztywnymi regułami, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.09.2001 r., III CKN 427/00, Lex 52766). Jednocześnie jednak przyznana kwota nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być „odpowiednia” w tym znaczeniu, że powinna być - przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego - utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28.09.2001 r., III CKN 427/00, Lex nr 52766). Zadośćuczynienie winno uwzględniać doznaną krzywdę poszkodowanego, na którą składają się cierpienia fizyczne w postaci bólu i innych dolegliwości oraz cierpienia psychiczne polegające na ujemnych uczuciach przeżywanych bądź w związku z cierpieniami fizycznymi, bądź w związku z następstwami uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, zwłaszcza trwałymi lub nieodwracalnymi. Pamiętać należy, iż zadośćuczynienie nie jest karą, lecz sposobem naprawienia krzywdy. Celem zadośćuczynienia jest przede wszystkim złagodzenie cierpień. Przy ocenie więc „odpowiedniej sumy” należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności danego wypadku, mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 03.02.2000r., I CKN 969/98, LEX nr 50824).

W rozpoznawanej sprawie nie było między stronami sporu co do zasady odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń – bezspornym było, że powódka odniosła krzywdę a osobą odpowiedzialną za jej spowodowanie był kierowca, prowadzący pojazd, objęty umową ubezpieczenia OC zawartą ze stroną pozwaną. Brak kwestionowania przez stronę pozwaną zasady odpowiedzialności odszkodowawczej, skutkowało odstąpieniem przez sąd od przeprowadzania postępowania dowodowego w tym zakresie. Strony nie prowadziły sporu także co do faktu wypłaty przez stronę pozwaną powódce kwoty 5.500 zł tytułem zadośćuczynienia.

W ocenie sądu powódka wykazała, iż na skutek wypadku z dnia 15 czerwca 2013 r. doznała urazu głowy bez powikłań neurologicznych, który nie skutkował trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. U poszkodowanej pozostała blizna skórna z odbarwieniami u podstawy szyi i okolicy nadobończykowej prawej o wymiarach 8x2-3 cm po zranieniu pasem bezpieczeństwa - skutkująca 2% trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Poszkodowana doznała urazu klatki piersiowej z mnogimi wylewami podskórnymi i rozległym krwiakiem lewego gruczołu piersiowego, wymagającym interwencji

operacyjnej z następującą blizną deformującą lewą pierś skutkujący 3 % długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu oraz złamania trzonów kręgów L2-L4 z trwałymi klinowym zniekształceniem szczególnie kręgu L2, L3 i wtórnymi zmianami zwyrodnieniowymi i zespołem bólowym zagojone leczeniem zachowawczym - skutkującym 10 % trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Łącznie na skutek urazów doznanych w wyniku wypadku z dnia 15 czerwca 2013 r. powódka doznała 15 % trwałego uszczerbku na zdrowiu. W związku z wypadkiem powódka była hospitalizowana w okresie od 15 do 21 czerwca 2013 r., a w dniu 16 czerwca 2013 r. wykonano jej operację (ewakuowano krwiaka gruczołu piersiowego lewego). Po wyjściu ze szpitala powódka dalej leczyła się ambulatoryjnie u lekarza ortopedy, chirurga, neurologa. Zmuszona była stosować leczenie farmakologiczne. Przez okres 2 miesięcy początkowo co drugi dzień a następnie dwa razy w tygodniu była zawożona przez sąsiada na konsultacje do chirurga, podczas których miała zmieniany opatrunek na piersi, czynności te były bardzo bolesne. Przez okres 5 tygodni po wyjściu ze szpitala powódka wymagała opieki osób trzecich przy codziennych czynnościach samoobsługowych (kąpiel, mycie głowy), w przygotowywaniu posiłków, sprzątaniu, wszelkich cięższych pracach domowych, przeciętnie pomoc ta wynosiła ok. 1,5 godziny dziennie. Po upływie 5 tygodni powódka nadal wymagała pomocy przy cięższych pracach domowych, sprzątaniu, towarzyszenia w przyjeźdźcach poza miejsce zamieszkania. W związku z urazami kręgosłupa powódka miała zalecenie stosowania gorsetu ortopedycznego typu J., który stosowała przez okres 4-5 miesięcy, co wywoływało znaczny dyskomfort. W związku z wypadkiem powódka skorzystała także z konsultacji psychologicznej. Przed wypadkiem powódka była pełną życia, była aktywna. Po wypadku zamknęła się w sobie odczuwa lęk przed jazdą samochodem, stała się osoba wycofaną.

Twierdzenia powódki w tym zakresie znajdują potwierdzenie w dokumentacji medycznej oraz opinii sądowno-lekarskiej. Wiarygodność tych dowodów w ocenie sądu nie budzi żadnych wątpliwości.

Jak wynika z opinii biegłych głębokie otarcia skóry szyi i okolic nadobojczykowej prawej pozostawiło rozległą płaską bliznę rzucającą się w oczy poprzez swoje odbarwienia. Biegli zaliczyli bliznę do szpecących i w oparciu o poz. 55 stosowaną per analogiam w zw. z § 8 ust. 3 ustalili uszczerbek związany tym urazem. Nadto biegli wskazali, że krwiak lewego gruczołu piersiowego spowodowała spadki elementów morficznych krwi i konieczność przetaczania jej preparatów. Z czasem krwiaki ścianki klatki piersiowej ustąpiły całkowicie bez trwałych następstw. Pilnej ewakuacji wymaga krwiak lewego gruczołu piersiowego. Po wykonaniu zabiegu ostatecznie interwencja wygoiła się bliznującą pierś Biegli wskazali również, że doszło do złamania brzeżnych blaszek trzonów L2-4., co potwierdzają obiektywne badania obrazkowe (TK i RTG) kręgosłupa. Podjęty tok leczenia z zastosowaniem gorsetu ortopedycznego J. doprowadził do wygojenia się złamań z trwałym miernym zniekształceniem kręgów L2,3 i z nasileniem zmian zwyrodnieniowych na tym poziomie. Ostatecznie dysfunkcja kręgosłupa i towarzyszący zespół bólowy nie są znaczące. Skutki przebytych w zdarzeniu z dnia 15 czerwca 2013 r. urazów uległy wygojeniu i utrwaleniu nie będą w przyszłości źródłem nowych dolegliwości czy dysfunkcji ustalony uszczerbek nie będzie ulegał zwiększeniu.

Jak wynika z konsultacji psychologicznej po wypadku Z. T. odczuwała zaburzenia funkcjonowania psychicznego o charakterze poznawczo emocjonalnym i społecznym. Silny lęk pourazowy wywołał u poszkodowanej zaburzenia koncentracji uwagi, zaburzenia toku myślenia o charakterze fiksacji myślowej dotyczącej wypadku, zaburzenia pamięci świeżej. Poszkodowana po wypadku odczuwała silny lęk przed jazdą samochodem jako pasażer, które odczuwa nadal. Stała się nadwrażliwa emocjonalnie, labilna emocjonalnie ma obniżony nastrój, poczucie stałego wysokiego napięcia nerwowego, występuje częsta płaczliwość, stany apatii.

Ustalając medyczne konsekwencje wypadku sąd oparł się na sporządzonych przez biegłych sądowych łącznej opinii pisemnej przez biegłego sądowego z zakresu neurologii i biegłego z zakresu ortopedii. Sąd dokonał bowiem oceny opinii biegłych sądowych powołanych w niniejszej sprawie – przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłych, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (postanowienie SN z 7.11.2000 r., sygn. I CKN 1170/98, publ. OSNC 2001/4/64). W ocenie sądu sporządzona pisemna opinia łączna biegłych jest opinią wyczerpującą zrozumiąłą, rzetelną i logiczną. Z opinii tej jednoznacznie wynika stan faktyczny i materiał dowodowy, na jakim oparli się biegli. Wnioski formułowane następnie przez biegłych na ich podstawie są jasne i logiczne. Biegli w czytelny, zrozumiąły, a przy tym rzeczowy sposób opisali względy, jakimi

kierowali się przy ustalaniu trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki. Strony nie zgłaszały zastrzeżeń do opinii biegłych sądowych.

W świetle zarzutów zgłoszonych w odpowiedzi na pozew istotnym jest, iż sąd nie podzielił zarzutu strony pozwanej, iż powódka w trakcie wypadku nie miała zapiętych pasów bezpieczeństwa. Sama powódka wskazywał, że miała zapięte pasy bezpieczeństwa podczas wypadku. Twierdzenia powódki znajdują potwierdzenie w opinii biegłych sądowych z zakresu neurologii i chirurgii i ortopedii, którzy jednoznacznie wskazali, iż analiza obrazów fotograficznych skutków urazów klatki piersiowej, gruczołu piersiowego i brzucha wskazuje jako ich przyczynę na ucisk w trakcie wypadku przez zapięte pasy bezpieczeństwa. Biegli wskazali również, iż w błąd może wprowadzić ich rozległość jednakże wynika ona z stosowanej przewlekłej kuracji migotania przedsionków serca Acenokumarolem – lekiem obniżającym krzepliwość krwi.

Sąd miał także na względzie specyfikę obrażeń powódki: obrażenia doznane przez Z. T. w wypadku z dnia 15 czerwca 2013 r. obejmowały: prawą stronę szyi w dolnej części, klatkę piersiową i lewy bok, a więc części ciała wzdłuż których przebiegają pasy bezpieczeństwa dla osoby siedzącej po stronie pasażera.

Nadto sąd miał na uwadze, iż fakt zapięcia pasów bezpieczeństwa przez Z. T. został potwierdzony przez jadącą razem z poszkodowaną w samochodzie V. (...) J. S. podczas przesłuchania przez Policję w Ł. (k. 244-246).

W związku z powyższym, w szczególności wobec konkluzji opinii biegłych oraz specyfiki obrażeń poniesionych przez powódkę sąd nie uwzględnił wniosku o stwierdzenie przyczynienia się powódki do powstania i wysokości szkody.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia sąd uwzględnił, iż w wyniku wypadku, na skutek którego powódka doznała obrażeń ciała, doszło do ograniczenia – z uwagi na odczuwane dolegliwości bólowe – jej sprawności fizycznej. Odniesione urazy doprowadziły do obniżenia jakości życia powódki. Na skutek wypadku powódka odczuwała silne dolegliwości bólowe, zwłaszcza dokuczliwy był ból piersi, rozcięta szyja oraz ból miednicy, co implikowało konieczność zażywania leków przeciwbólowych. Przez okres 2 miesięcy co drugi dzień a następnie dwa razy w tygodniu powódka poddawała się bolesnym zmianom opatrunków piersi. Zgodnie z zaleceniami lekarza nosiła gorset ortopedyczny, wywoływał on znaczny dyskomfort, kiedy chodziła odczuwała ból. Przed wypadkiem powódka poruszała się samodzielnie, często wychodziła na spacer, po wypadku powódka miała problemy z poruszaniem, obecnie chodzi o kulach, nie chodzi na spacer, wnuczka pomaga jej w wejściu do wanny. Po wypadku powódka odczuwa bóle głowy, doskwiera jej bezsenność. Jak wynika z zeznań powódki nie korzystała ze rehabilitacji z uwagi na brak wolnych miejsc oraz braku środków na opłacenie rehabilitacji prywatnej.

W ocenie sądu odczuwane utrudnienia skutkują obniżeniem komfortu życia. W momencie wypadku miała 66 lat, była osobą w średnim wieku, aktywną, pełną życia. Mieszkała sama i sama wykonywała obowiązki domowe, robiła zakupy. Odczuwane dolegliwości powypadkowe powodowały, iż powódka nie była w stanie wykonywać tych czynności, co skutkowało większym obciążeniem dla członków jej rodziny. W momencie rekonwalescencji opiekowała się nią jej córka, następnie zamieszkała z nią wnuczka, która przejęła obowiązki domowe (sprzątanie, robienie zakupów). Nie bez znaczenia są również odczuwane dolegliwości psychiczne. Po wypadku powódka stała się osobą wycofaną, zamkniętą w sobie, nadwrażliwą emocjonalnie, obecnie spędza czas w domu.

Dodatkowo należy mieć na uwadze, iż powódka mimo podjętego leczenia bezpośrednie skutki wypadku odczuwa do chwili obecnej.

W świetle dokonanych ustaleń, w szczególności wobec stwierdzonego przez biegłych sądowych neurologa i ortepedy łącznie 15% trwałego uszczerbku na zdrowiu (k.504), należy uznać, że wypłacone powódcie w toku postępowania likwidacyjnego zadośćuczynienie nie jest adekwatne do doznanej krzywdy. Stwierdzone u niej obrażenia fizyczne i dolegliwości pourazowe oraz opisane wyżej okoliczności zdarzenia uzasadniają przyznanie zadośćuczynienia w kwocie większej niż wypłacona. Zdaniem sądu żądana przez powódkę dalsza kwota 25.000 zł została oznaczona w sposób spełniający warunki z art. 445 § 1 k.c., a w świetle ustalonych okoliczności kwoty takiej nie sposób uznać za zawyżoną.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku, zasądzając na rzecz powódki dalszą kwotę 25 000 zł (tj. łącznie zadośćuczynienie wyniosło 30 500 zł). Sąd nie dopatrył się żadnych przesłanek przemawiających za obniżeniem tej kwoty.

O odsetkach sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., według którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli natomiast stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe (art. 481 § 2 k.c.). Termin spełnienia świadczenia może być oznaczony (w ustawie lub umowie) albo może wynikać z właściwości zobowiązania – w pozostałych zaś sytuacjach świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 k.c.). W przypadku świadczenia ubezpieczyciela z tytułu umowy OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych ustanowiono 30-dniowy termin do wypłaty odszkodowania (liczony od daty zgłoszenia szkody).

Rozstrzygnięcie w zakresie odsetek znajduje uzasadnienie w treści art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Obowiązek zaspokojenia roszczenia o zadośćuczynienie z tytułu uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nie staje się wymagalny dopiero z datą wydania uwzględniającego to roszczenie wyroku wydanego w toku wytoczonego o nie procesu sądowego, lecz z chwilą wezwania dłużnika do jego zaspokojenia (art. 455 k.c.). W przypadku zaś, gdy odpowiedzialność za wyrządzoną przez sprawcę szkodę ponosi ubezpieczyciel, zobowiązany on jest na podstawie art. 817 § 1 k.c. spełnić świadczenie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

Powódka jako początkową datę naliczania odsetek wskazała dzień 13 września 2013 r. tj. termin 45 dni od dnia zgłoszenia szkody. Strona pozwana nie kwestionowała daty zgłoszenia wskazując jedynie w odpowiedzi na pozew, że odsetki ustawowe należą się od daty wyrokowania bowiem z tym momentem dopiero roszczenie z tytułu zadośćuczynienia staje się wymagalne. Ze znajdującej się w aktach sprawy korespondencji stron wynika, że od dnia 29 lipca 2013 r. z całą pewnością strona pozwana posiadała wiedzę na temat zaistniałego wypadku oraz faktu zgłoszenia przez powódkę roszczeń bowiem w tym dniu pełnomocnik powódki wysłał do strony pozwanej korespondencję e-mail zawierającą skan pisma z dnia 29 lipca 2013 r., w którym powódka zgłosiła żądanie zapłaty zadośćuczynienia za szkodę na osobie w związku z wypadkiem z dnia 15 czerwca 2013 r. Ustawowy 30 dniowy termin do wypłaty odszkodowania upłynął w dniu 30 sierpnia 2013 r. zatem od dnia następnego była uprawiona do żądania odsetek. Wobec tego, że zgłosiła żądanie odsetek od dnia 13 września 2013 r. sąd uznał za uzasadnione zasądzenie odsetek od dnia 13 września 2013 r.

Orzeczenie w punkcie II wyroku sąd oparł o treść przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Powódka poniosła koszty postępowania w łącznej wysokości 4.092,60 zł. Na wskazaną kwotę składają się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 1.000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powódki obliczone stosownie do § 6 pkt 5 w związku z § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.) w wysokości 2.400 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, kwota 675,60 zł poniesionych kosztów wynagrodzenia biegłego sądowego.

W niniejszej sprawie powódka domagała się zapłaty zadośćuczynienia w wysokości 25.000 zł, zatem zgodnie z art. 13 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych opłata sądowa od pozwu wynosiła 1.250 zł. Powódka pokryła opłatę sądową od pozwu w części - w kwocie 1.000 zł, bowiem zgodnie z postanowieniem z dnia 20 lutego 2014 r. (wydanym w postępowaniu prowadzonym pod sygnaturą XI Co 2218/13) została zwolniona od ponoszenia kosztów

sądowych w sprawie przeciwko (...) o zadośćuczynienie za skutki wypadku z dnia 15 czerwca 2013 r. w części tj. od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od pozwu ponad kwotę 1000 zł.

Zgodnie z art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025) kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Stąd też w oparciu o art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w punkcie III wyroku sąd nakazał stronie pozwanej jako stronie przegrywającej, aby uiściła kwotę 250 zł tytułem części opłaty od pozwu od uiszczenia której powódka została zwolniona.